

בית משפט השלום בבית ים

תאד"מ 9605-10-23 רחמני נ' כהן

תיק חיצוני:

לפני כבוד השופטת מיטל בן בסט

התובע שמואל רחמני
ע"י ב"כ עוה"ד ליאור בן ארי

נגד

הנתבע בועז כהן
ע"י ב"כ עוה"ד גדי שילה

פסק דין

1 לפני תביעה לפיצוי כספי בסך 60,000 ₪ בגין הפרת זכות יוצרים והפרת זכות מוסרית בניגוד
2 להוראות חוק זכות יוצרים, התשס"ח-2007 ("חוק זכות יוצרים"), בשני צילומים שצילם התובע:
3 צילום של הזמר והיוצר יצחק קלפטר ז"ל וצילום של הזמר והיוצר גרי אקשטיין ז"ל ("הצילומים").

4 רקע כללי

5 1. התובע, מר שמואל רחמני, הוא צלם מקצועי וותיק המתמחה בצילום עיתונאי, אשר
6 השקיע לדבריו, אלפי שעות עבודה בסריקת ארכיון הצילומים הדיגיטלי שלו, והוא מתפרנס
7 ממכירת צילומיו. בין היתר, התובע צילם את הצילומים מושא ההליך: (i) צילום של מר
8 יצחק קלפטר ז"ל אשר צולם לכתבה עיתונאית עבור המקומון "תל אביב" של מעריב.
9 מדובר בצילום של מר קלפטר ז"ל בדירתו על רקע תפאורה מנגן בגיטרה, הצילום צולם
10 עבור כתבה שפורסמה ביום 6.6.1986 ("הצילום הראשון"). (ii) צילום של מר גרי אקשטיין
11 ז"ל אשר צולם ביום 11.4.1981 בטכס חלוקת פרס ורד הכסף לאומנים בהיכל התרבות
12 ("הצילום השני").

13 2. הנתבע, מר בועז כהן, הוא סופר, עיתונאי, שדרן רדיו, מוזיקאי, פסנתרן, ומרצה בתחום
14 המוזיקה, קולנוע וכדומה, במוסדות שונים.

15 טענות הצדדים

16 1. לטענת התובע, הנתבע עשה שימוש בצילומים, מבלי לקבל רשות מהתובע, מבלי לרכוש
17 רישיון שימוש ומבלי לאזכר את שמו כיוצר, במסגרת שני פרסומים שונים שהעלה הנתבע
18 לחשבון ה-X (אקס), בעבר טוויטר (באנגלית: Twitter) ("X") שלו, בתאריכים שונים.
19 במסגרת השימוש המפר הנטען בצילום של גרי אקשטיין ז"ל, הנתבע אף עודד, לטענת

בית משפט השלום בבית ים

תאד"מ 9605-10-23 רחמני נ' כהן

תיק חיצוני:

- 1 התובע, את עשרות אלפי העוקבים שלו לשרשר את הפרסום ובכך להמשיך ולהעצים את
- 2 הפרת זכויות התובע.
- 3 .2 עוד טען התובע כי לנתבע למעלה מ-30,000 עוקבים בפרופיל שלו ב-X והחשיפה שלו
- 4 משמעותית.
- 5 .3 כמו כן הוסיף התובע וטען כי פרופיל הנתבע בחשבון ה-X, משמש אותו במסגרת עיסוקיו
- 6 כאיש רדיו, סופר ומרצה ולא מדובר בפרופיל פרטי, בין היתר, הוצגה תמונת הפרופיל של
- 7 הנתבע בחשבון ה-X שלו כפי שהיתה במועד הרלוונטי להליך, על רקע סמל תחנת הרדיו
- 8 בה הוא משדר, רדיו 99FM.
- 9 .4 לטענת התובע הגם שעבד בעיתון מעריב בתקופה הרלוונטית לצילומים, הוא שמר על
- 10 הזכויות בצילומים שצילם. התובע צירף לכתב התביעה צילום מסך מארכיון מעריב; מכתב
- 11 ממנהל הארכיון של מעריב וכן תצהיר של מנהל הארכיון, לפיהם כלל הזכויות בצילומים
- 12 שצילם התובע עת עבד במעריב שייכות לו.
- 13 .5 עוד טען התובע כי גם בפסיקה הוכרו זכויותיו בכלל הצילומים שצילם עת עבד במעריב
- 14 כהשתק פלוגתא.
- 15 .6 לפיכך, טען התובע כי הופרו הן זכות היוצרים והן הזכות המוסרית שלו בצילומים.
- 16 .7 התובע צרף לכתב התביעה מכתב התראה שנשלח לנתבע, אשר לטענת התובע, נדחה על ידי
- 17 הנתבע. על כן עתר התובע לפיצוי ללא הוכחת נזק בגין הפרת זכות היוצרים והזכות
- 18 המוסרית שלו בצילומים. התובע העמיד את סכום תביעתו על סך של 60,000 ₪ לצורכי
- 19 אגרה.
- 20 .8 הנתבע אישר כי ביום 20.9.2021 הציג בדף ה-X שלו כתבה מארכיון האינטרנט של
- 21 הספרייה הלאומית, על המוזיקאי גרי אקשטיין ז"ל וכי ביום 8.12.2022 הציג בדף ה-X
- 22 שלו תמונה של מר קלפטר ז"ל מתחת לכיתוב "יצחק קלפטר איננו...". לטענת הנתבע,
- 23 הצילום של קלפטר ז"ל נלקח מדף הפייסבוק הרשמי של מר קלפטר ולא הופיעה בדף
- 24 הפייסבוק של קלפטר כל הערה לגבי קיומן של זכויות יוצרים והצילום של גרי אקשטיין
- 25 ז"ל הופיע בכתבה עיתונאית ללא קרדיט. אין לצילומיו של התובע אופי מיוחד המבחין
- 26 אותם מצילומים אחרים, ולא ניתן לדעת כי התובע ולא אחר הוא אשר צילמם.
- 27 .9 כמו כן, טען הנתבע כי פרסום הצילומים נעשה בחשבון הפרטי ולא למטרה מסחרית. הוא
- 28 אינו משלם על חשבון עסקי ולא משלם על קידום פרסומים ובדף החשבון נכתב במפורש כי
- 29 מדובר בחשבון פרטי. הצילומים הוצגו מתמונה וכתבה שפורסמו קודם לכן באתרי
- 30 אינטרנט אחרים והנתבע הסיר מייד את ההודעות לאחר שנתבקש לעשות זאת. הצילום
- 31 הראשון הוסר מספר שעות לאחר פרסומו והצילום השני במענה לפניית התובע. הנתבע אף
- 32 התנצל על פרסום הצילומים ללא מתן קרדיט לתובע והתחייב שלא לפרסם תמונות של
- 33 התובע בעתיד ללא רשותו.

בית משפט השלום בבתי ים

תאד"מ 23-10-9605 רחמני נ' כהן

תיק חיצוני:

1 עוד טען הנתבע, כי לתובע אין זכויות יוצרים בצילומים, המסמכים שצורפו אינם הסכם
2 בדבר העברת זכויות יוצרים ובהעדר הסכם, הרי שזכויות היוצרים בצילומים, אינן שלו.
3 כמו כן, זכויותיו של התובע בצילומים אחרים בהליכים אחרים, אשר הנתבע לא היה צד
4 להם, אינם בבחינת השתק פלוגתא בהליך זה. וכי קיימות לנתבע הגנות בהתאם לחוק זכות
5 יוצרים. כן טען הנתבע כי גובה הפיצוי לו טוען התובע מופרז.

6 ישיבת קדם המשפט וישיבת ההוכחות

7 11. ביום 11.3.2024 התקיימה ישיבת קדם משפט בנוכחות הצדדים (לפני סגנית הנשיאה כבוד
8 השופטת רונית אופיר).
9 12. לאחר שההליך הועבר לטיפולו של מותב זה, הודיע התובע ביום 18.9.2024, מספר ימים
10 לפני ישיבת ההוכחות, כי העד מטעמו, מר נמרוד צ'פני, הודיע לו כי לא מתאפשר לו להגיע
11 לדיון, בשל מניעות הקשורה למקום עבודתו וכי הוא מוותר על עדותו.
12 13. ביום 24.9.2024 התקיימה ישיבת הוכחות אשר הוקלטה במסגרת תיעוד דיונים.
13 14. במסגרת הישיבה העידו התובע והנתבע ולאחר עדותם סיכמו הצדדים בעל פה. ביום
14 7.10.2024 התקבל תמלול הקלטת ישיבת ההוכחות.

15 דיון והכרעה

16 האם הצילומים מהווים יצירה מוגנת?

17 15. צילום הוכר כיצירה אמנותית (סעיף 1 לחוק זכות יוצרים; טני גרינמן, **זכויות יוצרים** כרך
18 א 168 (מהדורה שלישית, 2020). בהתאם לסעיף 4 לחוק זכות יוצרים, זכות יוצרים תהא
19 ביצירה אומנותית מקורית (טוני גרינמן, **זכויות יוצרים** כרך א 170 (מהדורה שלישית,
20 2020)).
21 16. על מנת לבחון את המקוריות ביצירת אומנותית יש לבחון את מכלול הנסיבות שהביאו
22 ליצירת התמונה: מיקום, זמן, זווית צילום, תמהיל צללים וכל סממן ייחודי אחר שיוצרים
23 הצלם והמצלמה (ת"א(י-ם) 7036/09 רחמני נגד חברת החדשות הישראלית בע"מ
24 (9.10.2011)).
25 17. הפסיקה הכירה בשני מבחנים לצורך בחינת שאלת מקוריות היצירה: מבחן היצירתיות
26 ומבחן ההשקעה (סעיף 12 לפסק הדין בת"א(ת"א) 70999/02/20 בורדוגו נגד טבקה – צדק
27 ושוויון ליוצאי אתיופיה (29.9.2022)).
28 18. באשר לרף ההשקעה הנדרש על מנת להוכיח מקוריות נקבע כי על היוצר להוכיח כי השקיע
29 "עמל" ביצירה, אך די בהשקעה מינימאלית של משאב אישי כלשהו, זמן עבודה, כישרון,
30 ידע וכיוצא באלה כדי לעמוד בדרישה זו (ע"א 8742/15 אסטרוטלוג הוצאה לאור בע"מ נגד

בית משפט השלום בבית ים

תאד"מ 23-10-9605 רחמני נ' כהן

תיק חיצוני:

- 1 שרון רון (שטיבלמן) (3.12.2017) בפסקה 34 (לפסק הדין). באשר לרף היצירתיות הנדרש
 2 על מנת להוכיח מקוריות נקבע כי די ביצירתיות מועטה כדי לעמוד בדרישה זו (רע"א
 3 2687/92 גבע נגד חברת וולט דיסני, פ"ד מח(1) 251, 257 (1993)).
 4 19. בעניין זה, לאחר בחינת הצילומים אני סבורה כי התקיימה בהם דרישת המקוריות ביצירה
 5 כמשמעה בדין. ניכר כי הושקעו בצילומים מאמץ, מחשבה, הכנה ותכנון, וכי האובייקטים
 6 הוצבו בצילום באופן אומנותי בזווית צילום ייחודית אשר מעידים על יצירתיות, כאשר
 7 מכלול נסיבות יצירת הצילום הובילו לתוצאה מקורית.
 8 20. לאור כך, אני קובעת כי הצילומים מהווים יצירה אומנותית המוגנת מכוח חוק זכות
 9 יוצרים.

10 האם התובע הוא בעל זכויות היוצרים בצילומים?

- 11 21. לטענת הנתבע הצילומים צולמו בעת שהתובע עבד בעיתון מעריב ולכן לפי הוראת סעיף 34
 12 לחוק זכות יוצרים מעריב הוא הבעלים של זכות היוצרים בצילומים.
 13 22. התובע לא חלק על כך שהיצירות צולמו בעת עבודתו בעיתון מעריב, אך טען מנגד, כי קיימת
 14 הסכמה אחרת בינו לבין מעריב, לפיה זכויות היוצרים נותרו שלו בהתאם לסעיף 34 לחוק
 15 זכות יוצרים.
 16 23. מכאן עולה השאלה האם הוסכם אחרת בין התובע לבין מעריב לעניין זכות היוצרים
 17 בצילומים? לאחר עיון בכתבי הטענות ושמיעת העדויות וסיכומי הצדדים, מסקנתי הינה
 18 שהוסכם אחרת בין התובע לבין מעריב לעניין זכות היוצרים בצילומים.
 19 24. אומנם אין בידי התובע הסכם בכתב אולם אין בכך כדי לשלול את קיומה של הסכמה בעל
 20 פה או בהתנהגות (ראו את דברי הסבר הצעת חוק 196, י"ג בתמוז התשס"ה, 20.7.2005
 21 בעמוד 1130 וכן את דברי המלומד טוני גרינמן, זכויות יוצרים כרך ב, 629 (מהדורה
 22 שלישית, 2023)).
 23 25. הנטל להוכיח כי קיימת הסכמה בעל פה או בהתנהגות מוטל על התובע. לעניין זה, התובע
 24 העיד בעדותו בבית משפט, כי הוא יצר את היצירה וכי היא נותרה בבעלותו בהתאם להסכם
 25 עם מעריב (עמוד 3 שורה 5 ועמוד 6 שורות 22-4 לפרוטוקול הדיון מיום 24.9.2024).
 26 26. עדותו של התובע היתה מהימנה בעיני, ולא נסתרה. אומנם מדובר בעדות של בעל דין ולא
 27 נעלמה ממני הוראת סעיף 54 לפקודת הראיות (נוסח חדש), התשל"א-1971, אולם אין
 28 מניעה מהסתמכות על עדות יחידה של בעל דין בה נותנים אמון מלא (ראו ת"א (חי) 11079-
 29 05-13 פלונית נגד אולמי נשר דקל בע"מ (14.4.2019) וההפניות בסעיף 53 שם).
 30 27. יתר על כן, לא מדובר בעניין זה בעדות יחידה ללא סיוע. ראשית, בידי התובע תשלילי
 31 הצילומים והם צורפו לתצהירו והובאו לשיבת ההוכחות. מאחר שהצילומים נעשו בעת
 32 שחוק זכויות יוצרים, 1911 ("החוק הקודם"), היה בתוקף (על פי סעיף 77 לחוק זכות

בית משפט השלום בבית ים

תאד"מ 23-10-9605 רחמני נ' כהן

תיק חיצוני:

- 1 יוצרים, נכנס החוק לתוקפו שישה חודשים מיום פרסומו, דהיינו ביום 25 במאי 2008), הרי
2 שמכוחה של הוראת המעבר בסעיף 78(ט) לחוק זכות יוצרים, חלה על זהות מחבר היצירה
3 הוראת סעיף 21 לחוק הקודם, הקובעת כי "האיש שהיה בעל הנגטיבה בעת עשייתה יהא
4 דינו כמחבר היצירה".
- 5 28. לעניין זה אין בידי לקבל את טענת הנתבע לפיה התובע משתמש בחוק הקודם ובחוק זכות
6 יוצרים לסירוגין בהתאם לצרכיו. שכן, סעיף 78 לחוק זכות יוצרים בו נקבעו הוראות
7 המעבר בדבר תחולת החוק, קובע בסעיף קטן (א) כי הוא יחול גם לגבי יצירה שנוצרה לפני
8 יום התחילה, בכפוף להוראות סעיפים קטנים (ב) עד (י). כאשר סעיף קטן (ט) לחוק מתייחס
9 לתחולת החוק הקודם על זהות מחבר היצירה.
- 10 29. אמנם, לאור הוראת סעיף 15(1) לחוק הקודם, אין הדבר מחייב כי מחבר היצירה הוא גם
11 בעליה, אולם ניתן לראות כי בפסיקה מוכרת חשיבות ראייתית לעניין זה (ראו למשל ת"א
12 (ת"א) 25210-11-21 רחמני נגד ידיעות אינטרנט (שותפות רשומה) (26.2.2023)).
- 13 30. שנית, התובע הגיש מכתב של מנהל הארכיון של מעריב מיום 30.5.2012 לפיו הסביר מר
14 נמרוד צ'פני, מנהל הארכיון כי בין התובע לבין מעריב ישנה הסכמה לפיה זכות היוצרים
15 בכל הצילומים שצילם נותרה של התובע (נספח 9 לכתב התביעה), וכן הוצגו דוגמאות של
16 צילומי מסך מארכיון מעריב מהן עולה כי תחת הרובריקה זכויות יוצרים בצילומי התובע
17 מופיע "רחמני שמואל רחמני מותר לשימוש למעריב בלבד", או "צילום: שמואל רחמני
18 למעריב בלבד!!!". כך גם תחת תיאור ותיאור מקומי מופיע מספר פעמים הכיתוב האמור
19 עם הדגשה (נספח 8 לכתב התביעה). בנוסף, הגיש התובע את תצהירו של מנהל הארכיון של
20 מעריב.
- 21 31. לגבי צילום המסך של ארכיון מעריב, טען הנתבע בסיכומיו כי צילום ארכיון מעריב מתייחס
22 לשימוש בלבד. אולם לא מצאתי לקבל טענה זאת, תחת הרובריקה של "זכויות יוצרים"
23 כתוב במפורש צילום: שמואל רחמני מותר לשימוש למעריב בלבד. לו היתה זכות הבעלות
24 נותרת של מעריב לא היה צריך להוסיף כיתוב זה. בנוסף, המילה "שימוש" מתייחסת
25 להגבלה של מעריב ולא של התובע. לפיכך, עמדתי היא שפרשנות סבירה של הכיתוב הינה
26 שזכות היוצרים נותרה של התובע, כאשר התובע התיר שימוש בה למעריב בלבד.
- 27 32. אומנם כאמור לעיל, מספר ימים לפני ישיבת ההוכחות הודיע התובע כי מר צ'פני לא יגיע
28 להעיד בדיון ההוכחות בשל מניעות מטעם המעסיק (ראו התייחסות לאמור גם בעדותו של
29 התובע בעמוד 6 לפרוטוקול הדיון מיום 24.9.2024 שורות 38-36), אולם אין בכך, לאיין את
30 המשקל שיש לתת למסמכים שהוגשו בשילוב עדותו של התובע. זאת בהתאם למגמה בדיני
31 הראיות של צמצום איסורי הקבילות והעברת מרכז הכובד ל"משקל ראייתי" (יעקב קדמי,
32 על הראיות חלק שני-הדין בראי הפסיקה (מהדורה משולבת ומעודכנת 2009), פרק שישי
33 בעמוד 549 וההפניות לפסיקה שם).

בית משפט השלום בבית ים

תאד"מ 23-10-9605 רחמני נ' כהן

תיק חיצוני:

- 1 33. בפרט הדברים נכונים כאשר ניתן לראות בצילומי המסך של ארכיון מעריב רשומה מוסדית
2 ולכן הם מהווים ראיה לאמיתות תוכנם (סעיף 36 לפקודת הראיות (נוסח חדש), תשל"א-
3 1971.
- 4 34. שלישית, התנהגותם של התובע ומעריב מצביעה על קיומה של הסכמה אחרת. באף אחד
5 מההליכים המשפטיים הרבים שאוזכרו, אשר נטען בהם כי קיימת הסכמה אחרת בין
6 התובע לבין מעריב לעניין הבעלות על הצילומים, לא ראה עיתון מעריב להגיש עמדה אחרת,
7 אף לא לאחר שניתן פסק דין באותם הליכים, במסגרתו הוכרה זכות הבעלות של התובע
8 בצילומים, ולא דרש כי התובע יחדל להציג את עצמו כבעלים של הצילומים כיוון שהם
9 בבעלות מעריב. יש חשיבות גם להתנהגות זאת של מעריב אשר יש בה כדי להצביע על הסכם
10 בהתנהגות בין הצדדים.
- 11 35. התובע ביקש בנוסף, להסתמך על הליכים אחרים בהם העיד מר צ'פני ובהם נקבע כי התובע
12 הוא בעל זכות היוצרים בצילומים (ראו למשל ת"א (ת"א) 25210-11-21 **שמואל רחמני נגד**
13 **ידיעות אינטרנט (שותפות רשומה)** (26.3.2023) בפסקאות 71-73 לפסק הדין; ת"א (י-ם)
14 32932-05-12 **רחמני נגד הטלוויזיה החינוכית** (26.3.2014) בפסקאות 5-8 לפסק הדין),
15 וטען כי יש בקביעות אלה משום השתק פלוגתא. לעומתו הנתבע טען כי לא חלה בעניין זה
16 ההלכה בדבר השתק הפלוגתא.
- 17 36. האם יש בקביעות האמורות כדי להוות השתק פלוגתא? הכלל של מעשה בית דין כולל שני
18 ראשים: השתק עילה והשתק פלוגתא. כדי שיחול השתק פלוגתא, צריכים להתקיים
19 ארבעה תנאים עיקריים: הראשון - צריכה להיות זהות עובדתית ומשפטית בין הפלוגתא
20 שהוכרעה בהליך הראשון לבין זו העומדת לדיון במקרה הנוכחי; השני - יש לוודא כי
21 במסגרת ההתדיינות הקודמת נקבע ממצא פוזיטיבי (להבדיל ממצא שנקבע עקב היעדר
22 הוכחה); השלישי - נדרש כי ההכרעה בפלוגתא תהיה חיונית לתוצאה הסופית שנקבעה
23 בהתדיינות הראשונה; והרביעי - נדרשת זהות בין בעלי הדין בהתדיינות הקודמת לבעלי
24 הדין בהתדיינות הנוכחית (ראו למשל, את ע"א 1041/97 **סררו נגד נעלי תומרס בע"מ**, פ"ד
25 נד(1), 642, 650 ("עניין סררו") וע"א 9551/04 **אספן בניה ופיתוח בע"מ נגד מדינת ישראל**
26 ("עניין אספן"), פסקה 14 (12.10.2019)).
- 27 37. גם אם אניח כי שלושת התנאים הראשונים מתקיימים, הרי שאין זהות בין בעלי הדין
28 בהליכים שפורטו על ידי התובע לבין הליך זה.
- 29 38. בפסיקה נקבע כי התנאי בדבר זהות בעלי הדין הינו ביטוי לכלל ההדדיות. בהתאם לכלל
30 זה, תוקפו המחייב של פסק דין יפה ביחס לצדדים לאותה התדיינות בלבד (ראו עניין אספן
31 בפסקה 15).
- 32 39. עם זאת, נפסק כי מעשה בית דין מסוג השתק פלוגתא, יכול להתקיים גם במקרים בהם לא
33 קיימת זהות פורמאלית בין בעלי הדין בהליכים השונים אלא קיים ביניהם קשר מחייב,
34 קרבה משפטית או עניינית או "זהות אינטרסים".

בית משפט השלום בבתי ים

תאד"מ 9605-10-23 רחמני נ' כהן

תיק חיצוני:

1 ראו לעניין זה את דברי בית המשפט בעניין סררו בעמוד 649 פסקאות ב-ד, שם נקבע כי:

2 "השתק עילה מקים מחסום דיוני בפני כל תביעה נוספת בשל אותה
3 עילה, מקום שהתביעה נדונה לגופה והוכרעה על ידי בית משפט
4 מוסמך. בין היתר, צריך הטוען 'השתק עילה' להוכיח, כי יש זהות בין
5 בעלי הדין או חליפיהם... בהעדר זהות בין הצדדים לא יתקיים השתק
6 עילה, גם אם התובע בשני המקרים זהה. לעומת זאת, במקרה כזה
7 ייתכן שיתקיים השתק פלוגתא בסוגיה ספציפית".

8 40. וכן בעניין אספן, בעמוד 16 פסקה 16 שם נקבע כי:

9 "עם השנים ניכרת בפסיקתו של בית משפט זה מגמת עידון של כלל
10 ההדדיות, אם כי לא סטיה מלאה הימנו".

11 41. ובעניין אספן בפסקה 19:

12 "לאחרונה הועלו ספקות בדבר הצורך להגמיש את עקרון ההדדיות...
13 יש להעניק לבית משפט אשר לפניו מועלית טענה זו שיקול דעת נרחב
14 להכריע בה בהתאם לנסיבותיו המיוחדות של המקרה הספציפי...".

15 42. עולה השאלה אם ענייננו נכנס לגדר המקרים החריגים שיש להגמיש בו את עקרון
16 ההדדיות? לאחר התלבטות הגעתי למסקנה כי איני נדרשת להכריע בעניין זה (אם כי ראו
17 את ת"א (רח') 9135-12-19 שמואל רחמני נגד ידיעות אחרונות בע"מ (10.5.2023) ("עניין
18 רחמני נגד ידיעות אחרונות") בפסקה 38, שם הפנה בית משפט לפסיקת בית משפט
19 בהליכים אחרים וקבע כי יש לראות בקביעות אלה משום השתק פלוגתא), שכן, עדותו של
20 התובע יחד עם המשקל המסוים שיש ליתן למסמכים שהוגשו, יחד עם העובדה שהלכה
21 למעשה נוהג התובע מנהג בעלים בזכות היוצרים על צילומיו, ובהתנהגותם, התובע ומעריב
22 גילו דעתם כי קיימת הסכמה אחרת ביניהם, מצביעים על כך שזכות היוצרים נותרה
23 בבעלות התובע.

24 43. לעניין זה יפים דבריו של בית המשפט בעניין רחמני נגד ידיעות אחרונות בפסקה 39:

25 "ברי כי בשים לב להצהרתו של התובע בתצהיר ולפניי, כמו גם בשים
26 לב להצגת התשליל של התצלום בדיון ובשים לב לתצהירים הנ"ל
27 ולפסיקת בית המשפט שלעניין, הרי שדי בכך מבחינת מאזן
28 ההסתברויות הנדרש במשפט האזרחי על מנת לקבוע כי אכן התובע
29 הרים את הנטל. אין צורך לומר כי הנתבעת לא הוכיחה אחרת ולא

בית משפט השלום בבתי ים

תאד"מ 9605-10-23 רחמני נ' כהן

תיק חיצוני:

1 הביאה כל ראייה לסתירה, במיוחד כאשר בנסיבות העניין נטל הראייה
2 הועבר אליה, לאחר שהתובע הרים את הנטל מבחינתו".

3 44. הנה כי כן, לאחר שמיעת עדות התובע, בחינת הראיות, הסיוע שניתן בהן לעדות התובע
4 ומשקלן, וכן הסתכלות על התמונה הכוללת, הגעתי למסקנה כי התובע הוא בעל זכות
5 היוצרים בצילומים.

6 **האם הנתבע הפר את זכות היוצרים של התובע**

7 המסגרת המשפטית

8 45. סעיף 47(א) לחוק זכות יוצרים מגדיר מהי הפרה בזכות יוצרים:

47. (א) העושה ביצירה פעולה מהפעולות המפורטות בסעיף 11, או מרשה לאחר לעשות
פעולה כאמור, בלא רשותו של בעל זכות היוצרים, מפר את זכות היוצרים, אלא אם
כן עשיית הפעולה מותרת לפי הוראות פרק ד'.

10 46. בהתאם להוראת סעיף 47(א) לחוק זכות יוצרים, קיימים שלושה תנאים מצטברים לפיהם
11 נתקיים הפרת זכות יוצרים ביצירה. ראשית, עשיית פעולה מהפעולות המפורטות בסעיף
12 11 לחוק, או הרשאה לאחר לבצע פעולה כאמור; שנית, בלא רשותו של בעל זכות היוצרים;
13 שלישית, היעדר היתר לעשיית הפעולה לפי הוראות פרק ד' לחוק זכות יוצרים (שימושים
14 מותרים).

15 47. בהתאם לסעיף 11(1) לחוק זכות יוצרים, זכות יוצרים ביצירה היא הזכות הבלעדית לעשות
16 ביצירה העתקה, כאמור בסעיף 12 לחוק זכות יוצרים.

17 48. לפי סעיף 12 לחוק זכות יוצרים, העתקה של יצירה היא עשיית עותק של היצירה בכל צורה
18 מוחשית, לרבות כמפורט בס"ק (1), אחסון של היצירה באמצעי אלקטרוני או באמצעי
19 טכנולוגי אחר.

20 49. כמו כן, לפי סעיף 15 לחוק זכות יוצרים, העמדה של יצירה לרשות הציבור אף היא עשיית
21 פעולה ביצירה.

22 יישום הוראות החוק לעניין דנא

23 50. הנתבע העלה את הצילומים לחשבונו ב-X ללא הרשאה של התובע וללא ציון שמו, בכך
24 הופרה זכות היוצרים שלו בדרך של העתקה וכן בדרך של העמדה של היצירה לרשות
25 הציבור.

26 51. לגבי הצילום הראשון עלתה הטענה כי הוא נלקח מדף הפייסבוק של יצחק קלפטר ז"ל,
27 אשר גם בו לא ניתן קרדיט לצלם וכי הוא מהווה חלק מכתבה ולכן אין מדובר בהפרה. לגבי

בית משפט השלום בבית ים

תאד"מ 9605-10-23 רחמני נ' כהן

תיק חיצוני:

- 1 הצילום השני נטען כי נלקח מכתבה שפורסמה אשר גם בה לא ניתן קרדיט לצלם ולכן אין
2 מדובר בהפרה.
3 52. אין בידי לקבל טענות אלה. נקבע בפסיקה כי העתקה ללא הרשאה תהיה בגדר הפרה גם
4 אם לא נעשתה מעותק מורשה, או נעשתה מהעתקה מפירה אחרת (טוני גרינמן, **זכויות**
5 **יוצרים** כרך ב 775-776 (מהדורה שלישית, 2023), וההפניות לפסיקה בהערת שולים 12
6 והערת שולים 13 שם, וכן תאד"מ (תל אביב -יפו) 65687-03-23, **פיני חמו נגד מן-רת בע"מ**
7 ((1.9.2024)).
8 53. כך גם לגבי הטענה כי הצילום הראשון היה חלק מכתבה. אומנם הנתבע פרסם בחשבונו
9 את הכתבה לגבי יצחק קלפטר ז"ל ולא רק את הצילום הראשון שהינו כאמור חלק ממנה,
10 אולם הצילום תופס נפח משמעותי מהכתבה וכן אין מדובר בשימוש אגבי שנעשה תוך כדי
11 התמקדות בעניין/אובייקט אחר, אשר במסגרתו נתפסה היצירה בדרך לוואי.
12 54. לפיכך, זכות היוצרים של התובע בצילומים הופרה בדרך של העתקה ובדרך של העמדה
13 לרשות הציבור.

14 האם הנתבע הפר את הזכות המוסרית ביצירת התובע

- 15 55. פרק ז' לחוק זכות יוצרים, דן בזכות המוסרית ביצירה אומנותית. בהתאם לסעיף 45 לחוק
16 זכות יוצרים נקבע כי ליוצר של יצירה אומנותית שיש בה זכות יוצרים תהיה ביחס ליצירתו
17 זכות מוסרית וכי מדובר בזכות אישית שאינה ניתנת להעברה והיא תעמוד ליוצר אף אם
18 אין לו ביצירה זכות יוצרים.
19 56. סעיף 46 מגדיר מהי זכות מוסרית כזכות היוצר כי שמו ייקרא על יצירתו בהיקף ובמידה
20 הראויים בנסיבות העניין ("**זכות הייחוס**") וכי לא יוטל בה פגם, סילוף או שינוי צורה אחר,
21 ולא תעשה בה פעולה פוגענית ("**זכות השלמות**").
22 57. בהתאם לסעיף 50(א) לחוק זכות יוצרים:
50. (א) העושה ביצירה פעולה הפוגעת בזכות המוסרית של היוצר, מפר את הזכות האמורה.
--
24 58. בעניין דנא, שמו של התובע לא נקרא על יצירתו כנדרש לפי סעיף 46(1) לחוק זכות יוצרים
25 ולפיכך, בהתאם לסעיף 50(א) לחוק, הנתבע עשה ביצירה פעולה הפוגעת בזכות המוסרית
26 של התובע והפר אותה.
27 59. יודגש כי הפסיקה רואה חומרה מיוחדת באי כיבוד הזכות לייחוס, דהיינו, העדר איזכור
28 שמו של היוצר במסגרת השימוש (גרינמן, **זכות יוצרים**, כרך א 591 (מהדורה שלישית,
29 2020) וההפניות לפסיקה שם).

30

בית משפט השלום בבית ים

תאד"מ 9605-10-23 רחמני נ' כהן

תיק חיצוני:

1 האם קיימת לנתבע הגנה על פי חוק זכות יוצרים?

2 60. ההגנה הרלוונטית לעניין זה, הינה ההגנה לפיה השימוש ביצירה היה שימוש הוגן כאמור

3 בסעיף 19(א) לחוק זכות יוצרים:

שימוש הוגן 19. (א) שימוש הוגן ביצירה מותר למטרות כגון אלה: לימוד עצמי, מחקר, ביקורת, סקירה, דיווח עיתונאי, הבאת מובאות, או הוראה ובחינה על ידי מוסד חינוך.

(ב) לצורך בחינה של הגנות השימוש ביצירה לעניין סעיף זה, יישקלו, בין השאר, כל אלה:

(1) מטרת השימוש ואופיו;

(2) אופי היצירה שבה נעשה השימוש;

(3) היקף השימוש, מבחינה איכותית וכמותית, ביחס ליצירה בשלמותה;

(4) השפעת השימוש על ערכה של היצירה ועל השוק הפוטנציאלי שלה.

(ג) השר רשאי לקבוע תנאים שבהתקייםם ייחשב שימוש לשימוש הוגן.

5 61. המלומד גרינמן הטיב להסביר מה מטרתו של סעיף 19 לחוק זכות יוצרים:

6 "להיתר השימוש ההוגן שתי תכליות עיקריות: אחת ניתן לכוונת

7 "חיצונית" והשניה "פנימית". התכלית החיצונית היא ליצור איזון בין

8 ההגנה על זכות היוצרים ובין אינטרסים וערכים חברתיים וציבוריים

9 חשובים אחרים, שניתן לכוונתם "חיצוניים", כגון חופש הביטוי והמידע,

10 עידוד המחקר וקידום החינוך והמדע. ... תכלית "פנימית" חשובה

11 והיא יצירת מרחב יצירה ליוצרים עתידים המבקשים להציע את עצמם

12 באמצעות שימוש זה או אחר ביצירות קודמות"

13 (טוני גרינמן, **זכויות יוצרים** כרך ב 495-496 (מהדורה שלישית, 2023)).

14 62. על מנת לבחון האם עומדת לנתבע ההגנה של שימוש הוגן נהוג לבחון אם מדובר בשימוש

15 טרנספורמטיבי (שימוש שמחדש, מחולל שינוי):

16 "ככל שהשימוש ביצירה הקודמת טרנספורמטיבי יותר, תתחזק

17 התביעה להכיר בו כשימוש הוגן, ותפחת חשיבותו של הפן המסחרי

18 בשימוש".

19 (טוני גרינמן, **זכויות יוצרים** כרך ב 568 (מהדורה שלישית, 2023)).

20 63. בענייננו לא היה שימוש טרנספורמטיבי אלא העתקה בלבד. ולכן, כאשר מדובר בהעתקה

21 מלאה של היצירה, לא נחצה מבחן הסף לשימוש בהגנה.

22 64. יתר על כן, בענייננו הצילומים פורסמו מבלי לתת קרדיט לתובע ואף מטעם זה אין לקבל

23 את הטענה לשימוש הוגן.

בית משפט השלום בבתי ים

תאד"מ 23-10-9605 רחמני נ' כהן

תיק חיצוני:

- 1 65. בע"א 3038/02 **זום תקשורת (1992) בע"מ נגד הטלוויזיה החינוכית הישראלית**
 2 (29.4.2007), נקבע כי כדי שמשתמש יוכל לטעון לשימוש הוגן, עליו ליתן אשראי (קרדיט)
 3 מתאים לבעל היצירה, לאזכר את שמו ולציין את העובדה שהוא בעל הזכויות (סעיף 5(ו))
 4 לפסק הדין, וכן ראו גם את שנקבע בת"א (מחוזי ירושלים) 45542-12-11 **רחמני נגד**
 5 **אלג'זירה לימיטד בע"מ** בפסקה 26 (19.2.2014) וכן בת"א (ת"א) 17253-02-18 **שוורצנברג**
 6 **נגד וואלה תקשורת בע"מ** (17.3.2020).
 7 66. אומנם ניתן למצוא בפסיקה אמירות לפיהן הדרישה למתן קרדיט על מנת לקבל את הגנת
 8 השימוש ההוגן אינה מוחלטת, אולם ענייננו אינו נכנס בגדר המקרים שהפסיקה קבעה כי
 9 באיזון האינטרסים יש ליתן משקל נמוך יותר להיבט של אי מתן קרדיט ליוצר, כגון כאשר
 10 מרכז הכובד של הפרסום הוא חינוכי-לימודי (ת"א 7036/09 **עניין רחמני נגד חברת**
 11 **החדשות הישראלית בע"מ**, פסקה 52 (9.10.2011)).
 12 67. יתר על כן, גם במקרים בהם שם היוצר לא הופיע על הפרסום המקורי, נדחו טענות שימוש
 13 הוגן כאשר זהותו היתה ניתנת לגילוי באמצעים סבירים (ראו גרינמן, **זכויות יוצרים**, חלק
 14 א, בעמוד 592 (מהדורה שלישית, 2020) והפסיקה בהערת שולים 713 שם).
 15 68. עוד יוער כי, סעיף 18 לחוק זכות יוצרים אשר מתייחס לשימושים מותרים (בין היתר
 16 כאמור שימוש הוגן כאמור בסעיף 19 לחוק זכות יוצרים), אינו פוטר את מי שהשתמש
 17 שימוש מותר ביצירה מהחובה לכבד את הזכות המוסרית של היוצר. ובדומה לכך, סעיף 50
 18 לחוק זכות יוצרים, שעניינו הפרת הזכות המוסרית, אינו מחריג מתחולתו פעולה מותרת
 19 על פי פרק ד' לחוק זכות יוצרים (גרינמן **זכויות יוצרים** חלק א' בעמוד 417 (מהדורה
 20 שלישית 2020)).
 21 69. לאור האמור לא עומדת לנתבע ההגנה של שימוש הוגן בצילומים.

האם הנתבע הוכיח כי עומדת לו הגנת מפר תמים?

- 22 70. סעיף 58 לחוק מעגן את הגנת המפר התמים:
 23 58. הופרה זכות יוצרים או זכות מוסרית, ואולם המפר לא ידע ולא היה עליו לדעת, במועד
 24 ההפרה, כי קיימת זכות יוצרים ביצירה, לא יחויב בתשלום פיצויים עקב ההפרה.
 25 71. בפסיקה נקבע כי הגנה זו עומדת למי שלא ידע ולא חשד כלל בקיומה של זכות יוצרים
 26 ביצירה, וכי הנחה סתמית על קיומה של הרשאה, או על כך שאין מדובר בהעתקה אינה
 27 מקימה את הגנה (רע"א 7774/09 **וינברג נגד ויהוף** (28.8.2012), בפסקה 23).
 28 72. לעניין זה טען הנתבע כי הוא לא ידע ולא ניתן היה לאתר את בעל זכות היוצרים בצילומים.
 29 73. לגבי זכות יוצרים - הוראת סעיף 27א(א) לחוק זכות יוצרים דנה בשימוש ביצירה שבעל
 30 זכות היוצרים בה אינו ידוע או לא אותר:

בית משפט השלום בבית ים

תאד"מ 9605-10-23 רחמני נ' כהן

תיק חיצוני:

27א. (א) שימוש ביצירה שבעל זכות היוצרים בה אינו ידוע או לא אותר, מותר בתנאים אלה:

- (1) המשתמש פעל בשקידה סבירה לגילוי או לאיתור בעל זכות היוצרים ביצירה, לפי העניין, לפני השימוש;
 - (2) המשתמש ציין באופן ברור באותה דרך שבה הוא עושה שימוש ביצירה, כי השימוש נעשה על פי סעיף זה וכי בעל זכות יוצרים זכאי לבקש שהמשתמש יחדל מהשימוש וכן פרטים ליצירת קשר עמו;
 - (3) המשתמש הפסיק את השימוש או קיבל רישיון לשימוש עתידי לאחר שקיבל הודעה מבעל זכות היוצרים.
-
- 2 עולה השאלה האם הנתבע פעל בשקידה סבירה לגילוי בעל זכות היוצרים בצילומים או
- 3 איתורו לפני השימוש?
- 4 74. לעניין זה נקבע בפסיקה כי רמת הזהירות הנדרשת ממי שמבצע פעולה מן הפעולות
- 5 האמורות בסעיף עשויה להיות מושפעת מזהותו (ראו למשל את ת"א (ת"א) 53689-10-17
- 6 ישראל ברדוגו נגד ד. איתן/להב – ריג אדריכלים ומתכנני ערים בע"מ בפסקה 66
- 7 ((16.8.2020).
- 8 75. כאמור, הנתבע הינו איש תקשורת, סופר ומרצה. בדיון מיום 11.3.2024 עמוד 5 שורות 28-
- 9 29, הנתבע העיד כי:
- 10 "אני הרבה שנים בתקשורת, הייתי עורך מוסף 7 לילות ידיעות
- 11 אחרונות, אני מכיר את הדברים, אני מאוד מאוד נזהר בהם...".
- 12 76. הנתבע העיד כי קיבל פניות בעבר מצלמים שצילומים שהעלה היו בבעלותם לגבי זכות
- 13 היוצרים שלהם (עמוד 18 שורות 11-15).
- 14 77. מכאן עולה כי הנתבע בעל ידע והבנה העולים על האדם מן הישוב בכל הנוגע לזכות יוצרים.
- 15 דהיינו, זהות הנתבע בעניין זה דורשת רמת זהירות גבוהה יותר לעניין הפעולות שנקטו
- 16 לגילוי ואיתור בעל זכות היוצרים בצילומים.
- 17 78. מהמסמכים שלפני ומעדותו של הנתבע לא עלה כי עשה פעולה כלשהי לשם גילוי או לשם
- 18 איתור בעל זכויות היוצרים בצילומים, וזאת בניגוד לחובתו על פי דין.
- 19 79. להפך. הנתבע העיד לגבי הפעולות שנקטות על ידו לשם גילוי ואיתור בעל זכות יוצרים, כי
- 20 אם יש קרדיט הוא מפרסם ואם לא הוא אינו מחפש, כאשר מדובר בעניין שאינו מסחרי,
- 21 לפי עמדתו. ראו עדותו בעמוד 19 לפרוטוקול הדיון מיום 24.9.2024 שורות 1-7:

בית משפט השלום בבית ים

תאד"מ 9605-10-23 רחמני נ' כהן

תיק חיצוני:

19

- 1 חגד, מר כהן: אני שומר על זכויות יוצרים, וזה גם בעבודה שלי ברדיו בוודאי בעבודה שלי
2 בעיתון, כל כלי תקשורת רשמי. לו הייתי יודע בוודאי שהייתי נותן קרדיט. יש
3 הרבה צילומים שאין להם גם, לא יודעים מי צילם אותם. גם זה מהעבודה שלי
4 בספרייה הלאומית אני יודע שהמון פעמים יש המון צילומים, יש סרטים,
5 סרטונים לא יודעים מי מי עשה אותם. כל הנוהל הפשוט ביותר הוא לבוא להגיד
6 הדבר הזה הוא שלי, תן לי קרדיט וזהו, או אל תשתמש. כשמדובר על דבר פרטי,
7 לא דבר שהוא מסחרי, לא עשיתי מזה כסף.
80. אני סבורה כי אין די בכך. ראשית, הצילומים קיימים ברשת האינטרנט בצירוף קרדיט
3 לצלם, וניתן היה לאתרם באמצעים סבירים (כך למשל, ביום 18.3.2024 הגיש הנתבע עצמו
4 כתבה מאתר האינטרנט של מעריב, מיום 20.9.2021 ובה הצילום השני אשר התפרסם
5 במעריב עם קרדיט צילום: שמואל רחמני).
81. שנית, מכיוון שהכתבה על יצחק קלפטר ז"ל פורסמה בעיתון מעריב ניתן היה לפנות לעיתון
7 עם שאילתא לעניין זהות הצלם ו/או בעל זכות היוצרים בצילום הראשון (בדיקה בארכיון
8 מעריב היתה מספיקה כפי שעולה מנספח 8 לכתב התביעה). כמו כן, הנתבע לא הציג כי פנה
9 לספרייה הלאומית וביקש לדעת את זהות בעל זכות היוצרים ו/או הצלם של הצילום השני
10 על מנת ליתן לו קרדיט.
82. שלישית, מעדותו של מר רחמני עולה כי בסמוך להעלאת הפרסום של הצילום הראשון על
12 ידי הנתבע, פורסמו בעיתון מעריב שלושה צילומים של מר קלפטר ז"ל אשר צולמו על ידו,
13 וניתן בצילומים אלה קרדיט לתובע (עמוד 3 שורות 5-7). יש לכך משקל לעניין האפשרות
14 לגלות את זהות הצלם בשקידה סבירה, שכן לא היה נדרש ללכת אחורה כרונולוגית תקופה
15 ממושכת על מנת לאתר בעיתון מעריב ופרסומיו על מר קלפטר ז"ל את הצילום הראשון.
83. יתר על כן, הנתבע לא קיים גם את הוראת סעיף 27א(א)(2) לחוק זכות יוצרים, שכן הנתבע
17 לא ציין באופן ברור כי השימוש נעשה לפי סעיף 27א לחוק זכות יוצרים וכי בעל זכות
18 יוצרים זכאי לבקש ממנו לחדול מהשימוש.
84. לעניין זה הנתבע הציג פרסום של ספריית בית אריאלה ממנו עולה כי הוצג הצילום הראשון
19 ונשאלה השאלה "צילום קלפטר: אם אתם יודעים את שם הצלם/ת-ספרו לנו ונוסיף
20 קרדיט". אין בכך כדי לסייע לנתבע. ראשית, אין בכך כדי להצביע על כך שבשקידה סבירה
22 לא ניתן היה לגלות את הצלם. שנית, הנתבע אף לא הוסיף כיתוב ושאלה דומים בפרסום
23 שהוא עשה.
85. אשר לאבחנה שעשה הנתבע לגבי שימוש למטרה מסחרית אם לאו, הרי שעניין זה רלוונטי
24 לניתוח הוראת סעיף 56א לחוק זכות יוצרים להלן ולא להוראת סעיף 27א(א) לחוק זכות
25 יוצרים (ראו לעניין זה את הוראת סעיף קטן (ב) אשר מוסיפה דרישות מעבר לאלה
26 המפורטות בסעיף קטן (א) כאשר מדובר שימוש מסחרי).

בית משפט השלום בבתי ים

תאד"מ 9605-10-23 רחמני נ' כהן

תיק חיצוני:

- 1 86. לאור האמור, אני קובעת כי הנתבע לא פעל בשקידה סבירה בהתאם לנדרש לפי הוראת
2 סעיף 27א(א) לחוק זכות יוצרים.
3 87. לגבי הזכות המוסרית – לפי סעיף 50(א1) לחוק זכות יוצרים:
- (1א) על אף האמור בסעיף קטן (א), ובלי לגרוע מהוראות סעיף 46(1), עשיית פעולה
ביצירה הפוגעת בזכות המוסרית האמורה בסעיף 46(1), אינה מהווה הפרה של
הזכות האמורה, אם התקיימו תנאים אלה:
- (1) המשתמש פעל בשקידה סבירה לגילוי היוצר, לפני השימוש;
- (2) המשתמש ציין באופן ברור באותה דרך שבה הוא עושה שימוש ביצירה, כי
השימוש נעשה על פי סעיף זה ופרטים ליצירת קשר שנקבעו לפי סעיף 27א(ד)
לשם עדכנו בדבר זהות היוצר;
- (3) היה השימוש ביצירה מסחרי, המשתמש פרסם הודעה באינטרנט או בעיתון
יומי זמן סביר לפני השימוש.
- 5 88. דהיינו, גם לפי הוראת סעיף 50(א1) לחוק זכות יוצרים, הבדיקה אם חלה הגנה לגבי הפרת
6 זכות מוסרית הינה לפי "מבחן השקידה הסבירה". לפיכך, הניתוח לעיל לגבי השאלה אם
7 הנתבע פעל בשקידה סבירה לגבי זכות יוצרים רלוונטי והמסקנה כי לא פעל בשקידה
8 סבירה, יפים גם לעניין השאלה אם הנתבע פעל בשקידה סבירה לגבי הזכות המוסרית.
9 89. יתר על כן, הנתבע לא ציין באופן ברור כי השימוש נעשה לפי סעיף 50(א1) לחוק זכות
10 יוצרים ולא מסר פרטים ליצירת קשר לשם עדכנו בדבר זהות היוצר, כנדרש על מנת לקבל
11 את הגנת הסעיף.
12 90. לאור האמור, לא מצאתי כי הנתבע פעל בשקידה סבירה וממילא לא הורם הנטל להוכחת
13 הגנת מפר תמים, הן לעניין זכות היוצרים והן לעניין הזכות המוסרית.
- 14 **סייגים לתחולה לעניין פיצויים בלא הוכחת נזק**
- 15 91. הנתבע טען כי חל בעניין זה הסייג בסעיף 56א לחוק זכות יוצרים וכי לפיכך, לא ניתן לפסוק
16 בהליך זה פיצויים ללא הוכחת נזק. הוראת סעיף 56א קובעת לאמור:

בית משפט השלום בבית ים

תאד"מ 9605-10-23 רחמני נ' כהן

תיק חיצוני:

56א. (א) הוראות סעיף 56 לא יחולו על אדם שהעמיד לרשות הציבור ברשת האינטרנט יצירה אמנותית שהועמדה קודם לכן לרשות הציבור או שהרשה לאחר להעמיד לרשות הציבור יצירה כאמור, ובלבד שהתקיימו כל אלה:

- (1) המפר חדל מההפרה בתוך זמן סביר לאחר שקיבל הודעה מבעל הזכות או מי מטעמו בדבר ההפרה;
- (2) היצירה לא הועתקה מקטלוג, שמטרתו מכירה של היצירות הכלולות בו או מתן רישיון לשימוש ביצירות הכלולות בו, שהועמד לרשות הציבור ברשת האינטרנט;
- (3) התקיים אחד מאלה:

(א) הפרת הזכות כאמור לא היתה למטרה מסחרית;

92. בעניינינו, הנתבע חדל מההפרה תוך זמן סביר לאחר שקיבל הודעה מהתובע בדבר ההפרה וכן הצילומים לא הועתקו מקטלוג שמטרתו מכירה או מתן רישיון שימוש, שהועמד לרשות הציבור ברשת האינטרנט. לפיכך, עולה השאלה אם ההפרה היתה למטרה מסחרית?
93. לעניין זה, טען הנתבע כי לא מדובר במטרה מסחרית כיוון שהחשבון בו פורסמו הצילומים הינו חשבון פרטי ואין לו שום מהות מסחרית (עמוד 10 שורות 9-15 לפרוטוקול הדיון מיום 24.9.2024) וכיוון שהפרסומים לא היו למטרה מסחרית. הנתבע אף הציג את דברי ההסבר מישיבת הכנסת מיום 1.1.2019, במסגרתה נדון התיקון בו התווסף לחוק זכות יוצרים סעיף 56א.
94. על חשבוננו של הנתבע – כאמור, לדף ה-X של הנתבע עוקבים רבים, הוא מפרסם בו תכנים שונים, הוצג לפני כי חלק מהתכנים הינם פרטיים במובהק (צילומים של אביו של הנתבע ואמו זיכרונה לברכה), כמו כן, חלק מהתכנים מתייחסים גם לתחום המוזיקה, אשר רלוונטי לעניין זה ולתחום עיסוקו של הנתבע.
95. במהלך חקירתו הוצג לנתבע כי אם יש לו יותר עוקבים בחשבון ה-X שלו, גדל הסיכוי שמי מהם יקשיב לתוכנית הרדיו שלו, יזמנו להרצאה או יקנה את ספריו:

בית משפט השלום בבתי ים

תאד"מ 9605-10-23 רחמני נ' כהן

תיק חיצוני:

עו"ד בן ארי: תגיד, יש איזושהי שאלה שתגיד לי מה דעתך. אם יש לך יותר עוקבים בדף הטוויטר זה מגדיל את הסיכוי שלך שאחד מהם או מי מהם, או משנתקל בפוסט הזה באמצעות שיתוף יקשיבו לתוכנית שלך! יזמינו אותך להרצאות! יקנו את הספרים שלך!

העד, מר כהן: בוא נאמר שב-4 השנים האחרונות קרה להפך. כתוצאה מזה שכתבתי את דעותיי, והסברתי את זה קודם לבית המשפט, ביטלו לי הרצאות ונמנעו מלהזמין אותי. אז,

עו"ד בן ארי: ולפני 4 שנים האלה: לפני תקופת הקורונה:
העד, מר כהן: לפני 4 שנים האלה עשיתי את מה שכל בן-אדם עושה בפלטפורמה הפרטית שלו, מה שרביב דרוקר או מה שעמית סגל עושה. הם כותבים דעותיהם על דברים, הם בעניין פוליטיקה, אני לא מתעסק בשום צורה בפוליטיקה. אני מתעסק בתרבות. הדף הוא דעותיי, רעיונותיי, המלצות על דברים, אין בזה שום אלמנט מסחרי.

עו"ד בן ארי: כלומר שאתה איש תקשורת כמו רביב דרוקר וכמו עמית סגל.

1
2 אציין כי הטענה שעלתה בעדות הנתבע לעיל לפיה לעיתים הוא העלה לחשבונו ב-X תכנים
3 שהזיקו לו מבחינה מסחרית (בציטוט לעיל וכן בתמלול הדיון מיום 24.9.2024 בעמוד 10
4 שורות 17-20), מצביעה על כך שיש לפרסומי הנתבע בחשבון ה-X פוטנציאל מסחרי
5 (לעיתים שלילי ולעיתים חיובי), אך שפרסומיו אינם מונעים, או לכל הפחות לא היו מונעים
6 בעת האירוע הקיצוני של מגפת הקורונה, רק משיקולים מסחריים. אך אין בכך להצביע על
7 כך הפרסומים הספציפיים לא היו מונעים ממטרה מסחרית.
8 96. עוד אציין כי הנתבע אישר בעדותו כי ככל שמכירים אותו יותר, נוצרת מוטיבציה להזמינו
9 להרצאות ולדבריו בעמוד 20 שורות 21-22 לפרוטוקול הדיון מיום 24.9.2024:

10 "ברגע שמהותו של בן אדם היא תקשורת על כלל הגוונים שלה ויש לו
11 גם רשת חברתית אז אנשים נחשפים".

12 97. זאת ועוד, כאמור לעיל, בפרופיל הנתבע בחשבון ה-X בזמן הרלוונטי להליך נכתבו עיסוקיו
13 של הנתבע ורקע הצילום בזמן הרלוונטי להליך זה היה תחנת הרדיו בה שידר (נספח 2 לכתב
14 התביעה).

15 98. הנתבע טען לראשונה בעדותו כי יש לו בנוסף לחשבונות הפרטיים גם אתר רשמי שדרכו
16 אנשים מזמינים הרצאות (עמוד 20 לפרוטוקול הדיון מיום 24.9.2024, שורות 13-16). מעבר
17 לכך שטענה זו נטענה לראשונה בעדות הנתבע, הנתבע לא ציין מאיזה מועד יש לו אתר
18 רשמי; מה תדירות המקרים בהם פונים להזמין את שירותיו דרך האתר הרשמי בעקבות
19 פרסומים בחשבונות הפרטיים שלו, ומה מידת התדירות שהפנייה נעשית שלא דרך האתר
20 הרשמי.

בית משפט השלום בבית ים

תאד"מ 9605-10-23 רחמני נ' כהן

תיק חיצוני:

- 1 99. על הפרסומים המפרים – יתר על כן, גם אם אקבל את טענת הנתבע כי מהותו של חשבונו
2 ב-X הינה לעניינים פרטיים, אין בכך לשלול את המסקנה כי העלאת פרסומים ספציפיים
3 בחשבון יכולה להיות למטרה מסחרית, שכן, סעיף 56א לחוק זכות יוצרים מתייחס לשאלה
4 אם הפרת זכות היוצרים הספציפית היתה למטרה מסחרית (ראו לעניין זה את דבריו של
5 בית המשפט בעניין ת"א (ראשל"צ) 24465-09-21 פלאש 90 בע"מ נגד הילמן (17.8.2022),
6 בפסיקה 14-17 לפסק הדין).
- 7 100. זהות המפר - מדברי ההסבר שהוצגו עולה כי המטרה בהוספת סעיף 56א לחוק זכות יוצרים
8 היתה למנוע פגיעה ב"משתמשי הקצה, כלומר באדם הפרטי והתמים שיושב בבית וצופה
9 באמצעות רשת האינטרנט".
- 10 101. כאשר כאמור, הנתבע הינו איש תקשורת ומרצה בתחום המוזיקה, אשר בין פרסומיו גם
11 כאלה הנוגעים לתחום עיסוקו. בנוסף, הנתבע בעל ידע מעבר לאדם מן הישוב בנושא זכות
12 יוצרים.
- 13 102. לאור זהות הנתבע, קיים קושי לנתק בין מטרה מסחרית לבין מטרה פרטית. כך שבכל
14 פרסום של הנתבע, אשר הינו בתחום מומחיותו ועיסוקו, קיים גם היבט מסחרי, אשר
15 השאלה מה משקלו משתנה בהתאם לנסיבות.
- 16 103. לעניין זה עמדתי היא כי יש להבחין בין שני הצילומים המפרים, כאשר נראה כי מטרתו
17 העיקרית של הצילום הראשון היתה הבעת צער ספונטנית על פטירתו של יצחק קלפטר ז"ל
18 וכל משקל שיש ליתן להיבט מסחרי בעניין זה הינו זניח ולפיכך עמדתי היא כי חלה לגביו
19 הוראת סעיף 56א לחוק זכות יוצרים, ואילו מטרתו של הצילום השני היתה העלאת תוכן
20 בתחום מומחיותו ועיסוקו של הנתבע, בין היתר, למטרת תועלת מסחרית.
- 21 104. הנתבע אף פתח את פרסום הצילום השני לשיח על ידי הוספת ציוץ עם ציטוט מתוך הכתבה
22 "יכולתי להרוויח המון כסף מהקלטות, כגיטריסט (גרי אקשטיין, דצמבר 1979)", באופן
23 שמזמין שיח ויצירת תוכן בנושא.
- 24 105. הפרסום וציוץ הנתבע עם הציטוט כוללים את תמונת הרקע עם לוגו תחנת הרדיו בה הוא
25 עובד באופן שיוצר קשר ישיר בין התוכן לבין עיסוקו של הנתבע.
- 26 106. לפיכך, עמדתי היא כי לא חלה לגבי הצילום השני הוראת סעיף 56א לחוק זכות יוצרים.
- 27 107. התובע, בחר לתבוע פיצויים מכוח סעיף 56א(א) לחוק זכות יוצרים בלבד ואף לא דרש פיצוי
28 בגין עוגמת נפש. בנסיבות אלה, לא ראיתי לפסוק פיצויים בגין הפרת זכות היוצרים והזכות
29 המוסרית בגין הצילום הראשון וזאת לאור קביעתי לעיל לעניין תחולת סעיף 56א לחוק זכות
30 יוצרים לגבי הצילום הראשון.

31

32

בית משפט השלום בבית ים

תאד"מ 9605-10-23 רחמני נ' כהן

תיק חיצוני:

1

פיצויים בלא הוכחת נזק

56. (א) הופרה זכות יוצרים או זכות מוסרית, רשאי בית המשפט, על פי בקשת התובע, לפסוק לתובע, בשל כל הפרה, פיצויים בלא הוכחת נזק בסכום שלא יעלה על 100,000 שקלים חדשים.

(ב) בקביעת פיצויים לפי הוראות סעיף קטן (א), רשאי בית המשפט לשקול, בין השאר, שיקולים אלה:

(1) היקף ההפרה;

(2) משך הזמן שבו בוצעה ההפרה;

(3) חומרת ההפרה;

(4) הנזק הממשי שנגרם לתובע, להערכת בית המשפט;

(5) הרווח שצמח לנתבע בשל ההפרה, להערכת בית המשפט;

(6) מאפייני פעילותו של הנתבע;

(7) טיב היחסים שבין הנתבע לתובע;

(8) תום לבו של הנתבע.

2

108. תכליתו של סעיף 56 לחוק זכות יוצרים נעוצה בקושי להוכיח נזק בפגיעה בזכויות קניין רוחני. משהוכחה הפרה, זכאי בעל הזכות לפיצוי ללא הוכחת נזק לנוכח ההנחה הכללית כי עצם ההפרה מגלמת נזק (ע"א 3853/11 רונית דגלי אומות בע"מ ואח' נגד רוני שטן ואח' 13.5.2021), פסקאות 70-72 לפסק הדין).

109. בקביעת פיצויים לפי הוראת סעיף 56(א) לחוק זכות יוצרים רשאי בית משפט לשקול, בין שאר השיקולים, את השיקולים הבאים:

היקף ההפרה – הפרסום היה בחשבון הנתבע ב-X, כאשר לנתבע 30,000 עוקבים. ולכן מדובר בחשיפה משמעותית לציבור.

משך הזמן בו בוצעה ההפרה – הנתבע הסיר את הפרסום בסמוך לאחר קבלת דרישת התובע. הצילום השני הועלה ביום 20.9.2021 והוסר ביום 8.12.2022, אולם, כאמור, הוא הוסר עם קבלת הפנייה להסרתו. כמו כן, מעצם טיבו של פרסום ברשת X, החשיפה הולכת ומתמעטת עם חלוף הזמן. בנסיבות אלה הנתבע פעל להסיר את הפרסום בפרק זמן סביר.

חומרת ההפרה – לא התרשמתי כי ההפרה נעשתה במכוון. אומנם הנתבע הינו איש תקשורת, ויש להניח כי הינו מודע יותר לנושא זכויות יוצרים ו/או זכויות מוסריות מאדם שזה אינו תחום עיסוקו, אולם יש להתחשב בכך שאין מדובר בנתבע שהוא גוף תקשורת. לעניין זה, יש לאבחן בין תום לב אובייקטיבי שעניינו בדרישה מוחלטת לחקור ולדרוש בשקידה ראויה ולאתר את בעל הזכויות, לבין תום לב סובייקטיבי של הנתבע, אשר התרשמתי מעדותו כי פעל בתום לב סובייקטיבי.

בית משפט השלום בבית ים

תאד"מ 9605-10-23 רחמני נ' כהן

תיק חיצוני:

1 הנזק הממשי שנגרם לתובע – יש להניח כי תמורת הפרסום היה התובע גובה סכום מסוים
 2 עבור השימוש, בנוסף, לו היה ניתן לו קרדיט היה הדבר מגביר את החשיפה של התובע
 3 ועשוי היה אף להוביל לקבלת עבודות נוספות.
 4 גובה הפיצוי – כל אחד מן הצדדים הפנה לפסיקה המצביעה על שיעור פיצוי סביר לשיטתו.
 5 כאשר התובע הפנה לפסיקה שקבעה רף גבוה מאוד לפיצוי והנתבע לפסיקה שקבעה רף
 6 נמוך מאוד. בנסיבות שתוארו לעיל, אני סבורה שיש לפסוק פיצוי בהתאם לרף הנמוך.
 7 110. לאור כל האמור לעיל, ראיתי לחייב את הנתבע לשלם לתובע סך של 3,000 ₪ בגין הפרת
 8 זכות היוצרים שלו בצילום השני, וסך של 3,000 ₪ בגין הפרת זכותו המוסרית בצילום השני.
 9 כן יישא הנתבע באגרת משפט כפי ששולמה וכן בשכר טרחת עו"ד בסך של 1,000 ₪. סכומים
 10 אלה ישולמו בתוך 30 ימים מהיום, שאם לא כן יישאו ריבית והפרשי הצמדה כדין.

11
12
13 **המזכירות תמציא את העתק פסק הדין לב"כ הצדדים.**

14
15
16
17
18 ניתן היום, כ"ז תשרי תשפ"ה, 29 אוקטובר 2024, בהעדר הצדדים.

19
20

מיטל בן בסט, שופטת

21

